

Żołudek, dwór i m-ko pow. lidzki,
rz. Żołudka, Lida 40 w., st.

kol. Mikoł.-Skrybówo w. 8. Nie-
gdyś własność skarbu w. ks. lit.
R. 1506 zniszczony od tatarów.
R. 1516 król Zygmunt I zastawia
Żołudek z włością, miastem i do-
chodami ks. Bazylemu Połubiń-
skiemu, a w r. 1535 nadaje
zbiegowi z Moskwy ks. Iwanowi
Lackiemu pierw jako dzierżawę,
a w r. 1552 jako lenno. W w.
XVII własność Sapiehów, po
których około r. 1680 przecho-
dzi do Frąckiewiczów Radzimiń-
skich. W XVIII w. należy do
Tyzenhauzów. Kościół tutejszy
parafjalny od początku w. XV
istniejący eryguje król Kazimierz
r. 1480, a po spaleniu go przez
tatarów —król Zygmunt I, który
r. 1529 w sobotę przed św. Je-
rzym fundusz dla kościoła wy-
znacza i dawniejszy potwierdza.
R. 1702 kościół ten z przyczy-
ny w nim dokonanego zabójst-
wa Kaczanowskiego od Krzy-
sztofa Zawiszy na niejaki czas
zamknięty. Kazimierz Frąckie-
wicz Radzimiński z małż. Anną
ur. Naruszewiczówną r. 1680
fundują w m-ku Żoł. kościół i
klasztor ks. ks. Karmelitów, co
konfirmuje konstytuc. r. 1685.

W r. 1706 w klasztorze tym przebywał król szwedzki Karol XII w oczekiwaniu przejścia przez Niemien pod Orlą. R. 1832 klasztor skasowany. R. 1835 na tym miejscu hr. Hermancya Uruska kościół nowy murowany wznosi. W kościele dawniejszym był grób Antoniego Tyzenhauza podskarbiego czasow. St.-Augusta († 1785) właściciela Ż. Dokąd się dzisiaj podział—nie wiadomo. Dobra Żołudek dziś stanowią własność ks. Sapieżyny, ur. hr. Uruskiej. W m-ku zarząd mieszczkański i włościański, w r. 1872—

1900, sędzia pokoju, poczta, telegraf, synagoga żydowska., szkoła ludowa, ochotnicza straż ogniowa. Mieszkańców w r. 1897—1860, sklepów 52. Dziś mieszkańców 1969. Słynny jarmark na konie w dzień Zesłania Ducha św. Targi co poniedziałek. Od r. 1908 T-wo kredytu drobnego.